

Obsah

Úvod	17	Inkové	30
NOVÝ ROK (1. leden)	20	Egypt	30
Slunce a Měsíc	20	Indie	31
Koledníci	21	Keltové	31
Chození s fanfrnochem	21	Řecko	31
<i>Fanfrnoch – návod</i>	22	TŘI KRÁLOVÉ (6. leden)	32
<i>Kolední proutek – návod</i>	23	Původní svátek	32
Jak na Nový rok... ..	23	Králové	32
<i>Prasečí rypáček s vejmrudou – recept</i> ...	24	K + M + B	33
Novoroční blahopřání	24	Divadelní hry	34
OSUDY KALENDÁŘE	26	Koleda	34
Juliánský kalendář	27	Černý vzadu	36
Rok nula	27	Přišla hvězda betlémská	37
Gregoriánský kalendář	28	Tříkrálové věštění	37
Ukradené dny	28	Svěcená voda	38
ZE SVĚTA	29	Pochody, sbírky a průvody	39
Sumerové	29	HROMNICE (2. únor)	41
Čína	30	Křesťanský svátek	41
Mayové	30		

Světlo a oheň	41
SVÍČKY	42
<i>Od vosku až po gel – návod</i>	43

MASOPUST (únor)	45
Dávná tradice	45
Církevní manipulace	45
Svátek pro všechny	46
Hod ďábelský	46
TŘI MASOPUSTNÍ DNY	47
Tučný čtvrtek	47
Taneční neděle	47
Maškarní úterý	48
MASOPUSTNÍ OBYČEJE	50
Vrkoč pro královnu	50
Ostatkové právo	51
Průvody masek	52
Popravy	53
Pochovaná basa	53
Karnevaly	54
Dnešní masopust	54
Krakonošův den	55
MASOPUSTNÍ MASKY	56

Zvířecí masky	56
Kdo je pod maskou	57
Typy masopustních masek	58
Medvěd	58
Klibna	60
Brůna	60
Další masky zvířat	61
Žid	62
Bába	63
Nevěsta	63
Pohřebenář neboli Slaměný	63
Masopust	64
Laufr	65
Turek	65
Kominík	66
Ras	66
Kat	67
Smrt	67
Řemeslníci	67
Masky v uniformách	68
Hudebníci	68
MASOPUSTNÍ PEČIVO	68
Koblihy a kobližníci	68

<i>Koblihy – recept</i>	69
Boží milosti	71
<i>Boží milosti – recept</i>	71
Věnce a vrkoče	71

DOROTA (6. únor)	73
Boží dar	73
Patronka zahradníků	73
Chození s Dorotou	74
Ze hry o svaté Dorotě	76

VALENTIN (14. únor)	77
Láska místo války	77
Patron zamilovaných	78
Svátek zamilovaných	78
Kytice pro krále	79
Kouzelný toust se skořicí	79
Valentinky	80

ŘEHOŘ (12. březen)	81
Pracovitý papež	81
Učitel	81
Nábor nových žáků	82

Svatořehořské voračky	83
-----------------------------	----

POSTNÍ DOBA (únor – březen)	84
Postní jídla	84
Popeleční středa	85
ŠEST POSTNÍCH NEDĚLÍ	86
První neděle	86
<i>Pučálka – recept</i>	86
Preclíky	87
<i>Preclíky – recept</i>	88
<i>Sklenovské pečivo – recept</i>	88
<i>Matičky – recept</i>	88
Druhá neděle	89
Třetí neděle	90
Čtvrtá neděle	90
Pátá neděle	90
Šestá neděle	91
Posvěcené proutky	91
Kolečkový osel	92

VYNÁŠENÍ SMRTI	
A PŘINÁŠENÍ LÉTA (březen)	93
Hanebný zlovyk	93

Mařena čili Smrtholka	93
PŘINÁŠENÍ LÉTA	94
Morana a Urana	95
Líto	96
<i>Dekorační líto – návod</i>	97

VELIKONOCE (březen – duben) 99

URČENÍ DATA

VELIKONOČNÍCH SVÁTKŮ 100

Problémy s měsícem

Složitě výpočty

Přesné tabulky

PŘÍBĚH O SMRTI KRISTA 102

Poslední večere

Soud

Zmrtvýchvstání

Křížová cesta

Pravá podoba?

SVÁTKY JARA 105

Boj o kočičky

Pomocníci

PAŠIJOVÝ TÝDEN 106

Škaredá středa

Zelený čtvrtek	107
Řehtání místo zvonů	107
Řehťáčky a spol.	108
Honění Jidáše	109
Očista	109
Ve znamení medu	110
<i>Jidáše – recept</i>	111
Velký pátek	111
Pašijové hry	112
Živá voda	113
Domáci magie	114
Bílá sobota	115
Jidášův oheň	115
Slavnost Vzkříšení	116
Chodníčky lásky	117
Hod Boží velikonoční	117
Svěcení pokrmů	117
Jízdy na koních	118
Konec půstu	118
Velikonoční pečivo	119
<i>Mazanec (bochánek) – recept</i>	119
Maso s jarními bylinkami	120
<i>Velikonoční nádivka – recept</i>	120

Pondělí velikonoční	121	Nástroje a materiály	134
POMLÁZKA	121	Jednoduchá batika	136
Zázračné proutky	122	Složitá batika	138
Polévání	123	Rostlinná batika	140
Dětská koleda	123	Leptání	141
Alkohol a hry	124	Kuriozity	142
Koledování v ložnicích	124	Malba	142
Proutkem proti hříchu	125	Malba voskem	142
Koledníci v autech	125	Malba barvami	144
Barbarský zvyk?	126	Vyškrabování	145
Pomlázka, dynovačka nebo čugár ...	127	Aplikace	146
<i>Pomlázka – návod</i>	127	Slaměná intarzie	146
Od proutku k hokejce	128	Jezerní síť	147
KRASLICE	129	Textil	148
Zlatá vejce	129	Kov a drát	148
Symbol života	130	<i>Mramorovaná vejce – recept</i>	150
Velikonoční dárek	131	VELIKONOČNÍ DEKORACE	150
Jak to bylo s kraslicí	131	<i>První zeleň – návod</i>	151
Barvy... ..	132	<i>Líto – návod</i>	151
...a barviva	133	<i>Nazdobené pečivo – návod</i>	152
Vejdunek i pouch	134	ZE SVĚTA	152
TECHNIKY ZDOBENÍ KRASLIC ..	134	Evropa	152
Batika	134	Anglie	153

Východní Evropa	153
Amerika	154
Austrálie	154
Asie	154
Velikonoční ostrovy	155*

JIRÍ (24. duben)	156
Statečný rytíř	156
Svatojiřský kříž	157
Patron rytířů a vojáků	158
Posel jara	158

FILIPOJAKUBSKÁ NOC

(30. duben)	160
Magické kruhy	160
Obrana před čarodějnicemi	161
Kruté pohádky	161
Ohně	162
Pálení čarodějnic	163
Bába Rampušačka	163
Filip a Jakub	164
ČARODĚJNICKÉ PROCESY	164
Kladivo na čarodějnice	165

Ve jménu zisku	166
Tortura	167

MÁJE (1. květen)	170
Pocta starostovi	170
Máje	170
Symboly lásky	172
Taneční zábavy	173
Svátek lásky	175
Svátek práce	175
Nepodařený svátek	176

FLORIÁN (4. květen)	177
Římský voják	177
Patron hasičů	177
Voda a oheň	179
Chlebem proti ohni	179

JAN NEPOMUCKÝ (16. květen) ...	181
Doktor církevního práva	181
Jazyk jako důkaz	182
Omyly kronikáře	182
Slavný hrob	183

Patron české země	183
Ochránce řidičů	184

LETNICE (květen – červen)	185
Židovské letnice	185
SVATODUŠNÍ SVÁTKY	186
Seslání Ducha svatého	186
Svatá Trojice	187
Průběh církevních svatodušních svátků	187
LIDOVÉ LETNICE	188
Obcházení mezí	188
Koláčové svátky	189
Strílení ku ptáku	189
Zpěv vodního ptáka	190
JÍZDA KRÁLŮ	190
Královský průvod	192
Hra na krále v Čechách	192
Jízda králů na Slovácku	194
Dnešní králové	196
Král na útěku	197
Vzácní koně	198
KRÁLOVNIČKY	198

Čištění studánek	199
Oběti pramenům	199

BOŽÍ TĚLO (červen)	201
Procesí	201
Oblíbená slavnost	201

JAN KŘTITEL (24. červen)	204
Křtitel	204
Salome	205
Křesťanský křest	205
Letní slunovrat	206
Svatojánská noc	207
Svatojánské ohně	208
LIDOVÉ LÉČITELSTVÍ	209

MAŘÍ MAGDALENA (22. červenec)	210
Poražená marnivost	210
Krásná kajicnice	210
Uplakaná rusalka	211

ANNA (26. červenec)	212
Patronka manželství	212
Anenské poutě	213
Sudička	213
 SKLIZEŇ (září – listopad)	 215
DOŽÍNKY	215
Pravěké kořeny	216
Průvody	217
Hladomory	218
Dožínkový věnec	219
DOČESNÁ	220
„Žrouti“ piva	221
Svátky piva	222
VINOBRANÍ	222
Vinná réva	223
Oslavy	223
LEN A KONOPÍ	225
Petrolenka	225
Konopická	225
BRAMBORY	226
Jabkancová pout'	227
<i>Jabkancové placky - recept</i>	227
ŘEPA, OVOCE I SLÁMA	227

PANNA MARIA (15. srpen)	229
Milovaná světice	229
Madona a Pieta	230
Ochránkyně žen a rodiny	231
Růženec	232

 POUTĚ (celý rok)	 234
Do Svaté země	234
Poutní místa	235
Loreta a další	235
České země	236
VENKOVSKÉ POUTĚ	236
Prosby a dárky	238
Poutě na obtíž	238
Lennonova zeď	239

 VÁCLAV (28. září)	 240
Kníže	240
Světec	241
Český patron	242
Lidový svátek	243
Svatováclavské slavnosti	243

DUŠIČKY (VERSUS HALLOWEEN) (1. a 2. listopad)	244	Havel a Martin	258
Keltské kořeny	244	Velké přípravy	258
Křesťanské svátky	245	Dobré jídlo i zábava	260
Mléko pro duše	246	A dnes?	261
Dušíčkové pečivo	247	POSVÍCENSKÝ JÍDELNÍČEK	261
HALLOWEEN	247	Koláče	262
Hrůzyplné masky	248	<i>Koláče – recept</i>	263
Nic neobvyklého	248	<i>Tradiční náplně do koláčů – recept</i> . . .	264
Trick or Treat!	249	Rohlíky, vandrovnice...	265
<i>Dýně – návod</i>	249	KATEŘINA (25. listopad)	266
ZE SVĚTA	250	Trest za moudrost	266
MARTIN (11. listopad)	252	Patronka univerzit	267
Voják i biskup	252	Kateřinské zábavy	268
Patron dragounů	253	ONDŘEJ (30. listopad)	269
Martinská koleda	253	Ondřejův kříž	269
Martínci	254	Zlaté rouno	270
Bejkova svatba	255	Kouzla a pověry	270
Svatomartinská husa	256	Hádání budoucnosti	271
POSVÍCENÍ (říjen – listopad)	257	ADVENT (prosinec)	273
Příliš mnoho radovánek	257	Počátek roku	273

Církevní advent	274	Štědrý světce	288
Roráty	274	Santa Claus	288
ŽIVOT V ADVENTU	274	Mikulášské obchůzky	289
Přástky	275	Mikuláši a Mikulášky	290
ADVENTNÍ SVÁTKY	276	Nadílka	290
Lucky, Barborky a další	276	Mikuláš na sídlišti	292
Oslavy	277	MIKULÁŠSKÉ TRHY	293
Dnešní advent	278	Hračky	294
Adventní kalendář	278	<i>Figurky z ovoce – návod</i>	295
Adventní věnec	278	<i>Ozdoby z jablek – návod</i>	296
<i>Věnec – návod</i>	279	<i>Vrkoč – návod</i>	298
BARBORA (4. prosinec)	280	Mikulášské pečivo	298
Vězení ve věži	280	Perníky	299
Patronka střelců	281	Perníkový mobil	301
Barbořino světlo	281	<i>Perníky z forem – recept</i>	302
Mulisi, mulisi... ..	281	<i>Tvarované perníčky</i>	
Kvetoucí barborky	283	<i>s polevou – recept</i>	303
MIKULÁŠ (6. prosinec)	285	Vizovické pečivo	304
Legenda o biskupovi	285	<i>Vizovické figurky – recept</i>	304
Mokrý Mikuláš	286	LUCIE (13. prosinec)	306
Tři zlaté koule	287	Zmatky v kalendáři	306
		Dýka v hrdle	307

Patronka světla	307
Ochránkyně před čarodějnicemi	308
Klapající zobáky	308
Neposlušná přadlena	309
Nůž na hltavé děti	310
Knedlíkový Lutzl	311

VÁNOCE (24. prosinec – 6. leden) ..	313
Slunovrat	313
Podoba Vánoc	314
Středověké svědectví	315
LEGENDA KŘESŤANSKÝCH	
VÁNOC	315
Narození Ježíše	315
Spasitel	316
Svátek narození Páně	318
Hvězda nebo kometa?	318
Legenda a skutečnost	319
Rok nula	320
PRŮBĚH VÁNOC	321
Štědrý den (24. prosinec)	322
Boží hod vánoční (25. prosinec)	322

Svátek svatého Štěpána	
(26. prosinec)	323
Ukamenovaný mučedník	323
Štěpánování	323
Svatý Jan Evangelista	
(27. prosinec)	324
Den přípitků	324
Svátek Mládtek (28. prosinec)	325
Silvestrovské oslavy (31. prosinec) ..	325
LIDOVÉ VÁNOCE	326
Štěstí a zdraví... ..	326
Věštění	326
Ohledy k duším	327
Obchůzky masek	327
Koleda	329
Vánoční písně	331
Nejslavnější White Christmas	332
ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE	332
Vánoční stůl	332
Devatero chodů	333
<i>Kuba – recept</i>	334
<i>Hubník – recept</i>	335
<i>Muzika – recept</i>	335

Vánoční kapr	335
Čarovné těsto	336
Vánoční pečivo	337
Obávaný Brusar	338
NADÍLKA	339
Vánoční muži	339
Dárky	340
BETLÉMY	340
Poprvé v Itálii	340
Chránová nádhera	341
Domáci jesličky	342
Ze dřeva i z těsta	344
Pohyblivé betlémy	345
Stavění betlému	345
VÁNOČNÍ STROMEK	347
Zimní máje	347
Tradiční ozdoby	348
Novodobé trendy	349
Vánoční chvojka	350
SYMBOLY VÁNOC	351
Jmelí	351
Vánoční květiny	351
Ozdoby do bytu	351

<i>Polaz – návod</i>	352
<i>Svícný – návod</i>	352
<i>Trnková větvička – návod</i>	353
ZE SVĚTA	353
Slovensko	353
Německo a Rakousko	354
Maďarsko	354
Polsko	354
Francie	355
Itálie	355
Španělsko	356
Anglie	356
Holandsko	357
Skandinávie	357
USA	358
Rusko a Balkán	359
Tropy	359
Japonsko	360
Vatikán	360
Výkladový slovníček	361
Doporučená literatura	369